

5-6

თქვენთვის

ოქტომბერი

საქართველოს მ. კ. თ. ცენტრალური მართვის და განათლების სახ. უმისსარ. სთვ. აღმრ. მთავარ-მართვითობის ქერნალი შედარებულიან ზაქმთათვის

მაისი -
ივნისი
1932

ა ლ მ ა ს კ ო მ ი ს ძ უ რ ა, № 7.

შ ი ნ ა ა რ ს ი

1. ათი წელი, — ელ. 4
2. პირველი მაისი, — ლექსი ვ. გიორგობიანი 3
3. ვაშა შრომის ზეიმობას, — ლექსი ნოე დაფნარელის 5
4. თიხის გლობუზი, — გ. კაკაბიძე 6
5. რვა ზანგი, — შ. თ. 10
6. შედარება, — ლექსი ქუჩიშვილის 12
7. ფუტყარი, — ბ. ჩხეიძის 14
8. რა ვნახეთ ტყეში, — მარიჯანის 17
9. ტყე, — ბ. ჩ-ძის 18
10. ბანაკად წავიდნ ზვალ ან ზეგ, — შატბერაშვილის 21
11. ქართლის ზეიმი, — ცქვიტის 22
12. ფრთოსანი დარაჯი, — შ. თ-ლის 26
13. აბჰეხი, — ლადო გეგეჭკორის 18
14. ჩვენი ექსკურსია, — ლექსი დავ. შამათავასი 32
15. ბობტანი, — (დასასრული) სტერლიგოვის 33
16. ბანაკად, — ივთანდილ კაშმაძის 38
17. არაბი მახანა, — (დასასრული) თარგ. ი. გრიშაშვილის 39
18. სიწმარად და ცხადად, — ლექსი, — გიორგი ივანიშვილის 43
19. საბჭოთა მფურნეობის მდლოდე, — ნ. პავლოვიჩის, 45
20. უფროსილდე რ ელექტროდენს 47
21. პატარა მთარმეშე, — ლექსი მ. ებრალიძის 48

სახელგამის მე-2 სტამბა, ლენინის ქუჩა, № 3.

შეკვეთა 990.

შთავლ. რწმუნებული № ა-181

ტირაჟი 3500.

ა თ ი ნ ე რ ი

1252.

ამ წლის მაისში საბჭოთა კავშირის პიონერთა ორგანიზაციას დაარსებიდან ათი წელი შეუსრულდა. 1932 წლამდე საბჭოთა კავშირში პროლეტარიატის ბავშვებს არ გააჩნდათ თავისი ორგანიზაცია. მაგრამ სწორი არ იქნება, თუ ვიტყვით, რომ 1922 წლამდე ბავშვთა მოძრაობა არ ყოფილიყოს. ჯერ კიდევ მეფის დროს პროლეტარიატის ბავშვები მონაწილეობდნენ იმ გვირგვინის რევოლუციონური ბრძოლებისა, რომლებსაც მათი მამები აწარმოებდნენ.

ბავშვები ყოველთვის მნიშვნელოვან დახმარებას უწევდნენ ბრძოლაში და მუშაობაში მებრძოლ პროლეტარიატს, მაგრამ ეს დახმარება შემთხვევითი ხასია

თის იყო და ამ საქმეში ძალიან ცოტა ბავშვი იყო ჩაბმული. მაგრამ როგორც კი რესპუბლიკამ დაძლია თავისი მტრები, მან მაშინვე ყურადღება მიაქცია პროლეტარების ბავშვებს, რომ მათგან აღზრდილიყო მებრძოლთა და მშრომელთა ახალი კადრები.

პიონერთა პირველი რაზმი მოსკოვში ჩაისახა კ. კ. ორგ. ხელმძღვანელობით. მოსკოვის მაგალითის გაპყვენ სხვა ქალაქებშიც, და ყველგან დაარსდა პიონერთა ორგანიზაციები კომკავშირის ორგანიზაციების ხელმძღვანელობით. უამრავი ბავშვი მებრძოლთა პიონერთა რაზმებში, და ბავშვთა ორგანიზაცია საგრძნობლად ახრებოდა. თუ 1923

წლის მთელ საბჭოთა კავშირში 4.000 პიონერი ირიცხებოდა ბავშთა ორგანიზაციაში, დღეს, 10 წლის თავზე, ეს რიცხვი ხუთნახევარ მილიონამდე ავიდა.

პიონერთა ორგანიზაციამ თავის ათი წლის მუშაობის მანძილზე აღზარდა მრავალი მილიონი ბავში და თავისი წევრებისათვის გადასცა კომკავშირის ორგანიზაციას.

პიონერთა ორგანიზაციამ 1924 წლის 23 მაისს ლენინელების სახელწოდება დაიმსახურა. ამიტომ საბჭოთა კავშირის პიონერს უნდა ახსოვდეს ეს დიდი დღე— 1924 წლის 23 მაისი, დღე, როდესაც პიონერებმა მიიღეს საპატიო სახელწოდება ლენინელებისა.

10 წლის თავზე თვითეულმა რაზმმა, თვითეულმა რგოლმა,

თვითეულმა პიონერმა უნდა შეაფასოს, თუ როგორ ასრულებენ ისინი ლენინის მოწოდებას სწავლის ფრონტზე, იბრძვიან თუ არა ცოდნისათვის, კულტურისათვის, ტექნიკისათვის, დისციპლინისთვის, რა შედეგებს მიაღწიეს მათ ინტერნაციონალური კავშირის დარგში საზღვარგარეშ პიონერებთან, სწორედ აწარმოებენ თუ არა ანტირელიგიურ აღზრდას, ეხმარებიან თუ არა პრაქტიკულად ჩვენს მხარეს სოციალიზმის მშენებლობის საქმეში და სხვა.

პიონერთა ორგანიზაციამ ათი წლის თავზე უნდა გვაჩვენოს იმ მუშაობის შედეგები, რომელსაც აწარმოებდა თვითეული რაზმი, თვითეული რგოლი და თვითეული პიონერი.

ელ.

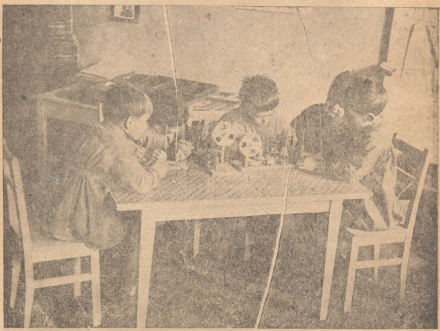

პირველი მაისი

დღეს მშრომელთათვის არის დღეობა,
 დღეს მაისია, ტურფა მაისი,
 დღეს შეიმობენ პროლეტარები,
 უკვლას ემხნევა სიმსხე, ხალისი.
 ამ დღეს ჩიკაგოს მშრომელთ რაზმებმა
 მხაკვრელებს ბრძოლა გამოუცხადეს,
 მაგრამ გაუიცვა მვირბდ დაუჯდათ:
 დამხაკვრელებმა ბეური გაელიტეს.
 ვინც კი გადარჩა,-დაატუნადეს,
 ცისუ-ციმბირი არგუნეს უკვლას,
 ბნელ სარდაფებში ჩაურილი ხალხი
 მსოფლოდ ამაოდ ითხოვდა შველას.
 რკინის ბორკილში ამოსდბათ სული,
 უკლარ ეღირსენ თაფისუფლებას,
 ვინც შეებრძოლა მხაკვრელთა წესებს,
 ვინც შეებრძოლა მხაკვრელთ უფლებას.
 და იმის შემდეგ უსეიმობთ, ამ დღეს

მათი სახელის მოსაკონებლად,
ჩვენ გავიმარჯვებთ, უდავო არის,
მიღწევებიც კი მოწმობენ ამას.
ვიცით, დამწალი ბურჟუაზია
ვურ დაუდგება მშრომელთა ძაღას,
მალე ჩამოკრავს გრგვინუნსა სარს,
მიესვენს გრგვინუნთ მტარვალებს,
სიტუვას ვიდღევით: ბოლშევიკურად
დავესმარებით მუშა მამურვალებს.
დადგება ჟამი შურისძიების,
მხაკერული ხალხი არ გვეურს, აღარა,
დიდება იმათ, ვინც თავდადებით
ბარეკვადებსე სისხლი დაღვარა.

3. გიორგობიანი.

ვაშა შრომის გვიგობას!

რაში რაშიებს გაჭევა მწუობრად
 ფაგატებმა დაიუვირეს:
 „ვაშა შრომის გვიგობას!
 ვაშა თვითონ შრომის გვიგობებს!“
 ერთი! ორი! ქუსლსე ქუსლი
 სმაურობს, და ქუჩა გრგვინავს!
 ჭა, მოგოგავს ავტობუსიც,
 და დროშების ტყე მოფრინავს...
 მოდის, მოდის ლოსუნგები:
 „დამკვრელობა!“, „გადაწვევტა!“
 მიღწევათა ნიძუშებიც
 ჩაატარეს მთელი წეება:
 ჭა, ქარსანა ზედ ავტოსე
 გაუშართაყთ ბრიგადელებს!
 ჭა, მოდელი-ორთქლიშაყალიც
 მოჭეაყთ დამკვრელ დეზოელებს.
 ჭა, ეს კიდევ მტრის სასეა
 სასაცილო, მუცელდიდა!
 „მირს ფაშისმი!“- შემასეება
 მოდის მადლ ტრიბუნდიდან.
 ჭა, ბელადი ადლუმს იღებს,
 დგას გვირულად, დგას სიმტკიცით.
 „ჩვენ ვიბრძოლებთ!“-ისმის მტკიცედ
 არმიელთა მტკიცე ფიცა!
 ზატარებმაც მკვირცხლად, მწუობრად
 სმაშეწუობით დაიუვირეს:
 „ვაშა წითელ მაისობას,
 ვაშა დამკვრელ შრომის გვიგობებს!“

თინოს გრობასი

დღეს დილიდანვე სკოლაში დიდი საქმიანობა იყო. მილიყუად ჩაცმული მოწაფეები ჩქარი მოძრაობით ესოსა და დერეფნებში დადიოდნენ. სოკი მათგანი სკამებსა და მაგიდებს სასწავლო კაბინეტებიდან სკოლის დარბაზში ესიდებოდა, სოკი კიდევ დერეფნებში წესრიგს ამუარებდა. ათამდე გოგო-ბიჭი, რომლებიც დარბაზის წინ იდგნენ, გაცხარებულ საუბარში იყო.

— ბიჭო, შენ „კრეისერს“ მთელი დარბაზი არ ეყოფა.

— არა, სღვას დაფარავს-თქო, ბარემ თქვი.

— სღვას არა და ტამტზე დასსმულ წუალს კი.

— ერთი, თქვენც იმოვეთ სალაპარაკო, — ჩაერთა საუბარში თინა, — ასეთი რა გახდა ნიკოს „კრეისერი“?

— როგორ თუ რა, თინა?

— მაინც?!

— იანონიის სასწავლო ფლოტი მასთან მოგონილი ამბავია, ოხუნჯობდა ვანო.

ასაღგასრდებს გაუცინათ. ამ სიცილზე ნიკო რაღაც აიშალა, ბრაზი ერეოდა. თინამ ეს შეატყუო და სიცილით უთხრა:

— არ გაცხარდე, ნიკო. შენი „კრეისერი“ ვანოს დასაცინავეი არაა; ერთბაშად გამოფენასე თავისი „ავტოთი“ არ დაგსრდილოს.

ნიკოს ნაძალადეუად გაუღიმა, შემდეგ იქ მდგომთ გადასედა და თინას მკლავში სელი მოჭკიდა.

— ამით ილახვანდარონ, ჩვენ კი წავიდეთ, თინა, და ამხანაგებს მივეხმაროთ: დარბაზი მოსაწუობია გამოფენისათვის.

თინა ნიკოსკენ შეტრიალდა.

ორივე მოეშინადა წასასულებლად.

— ვითომ ესენი ჩვენზე მარჯვენი არიან? — ლაპარაკობდა ვანო.

— გასძეს მაშინ მარჯვენი! — თქვა ვანომ და მუშტი გააკეთა.

ასაღგასრდები დაიძალენ. წუთის შემდეგ ვანო და მისი ამხანაგები, მოწაფეთა მოძრაობაში მოქცეულნი, სკოლის საერთო საქმეში იღებდნენ მონაწილეობას.

სკოლა გამოფენისათვის ემზადებოდა. მოწაფეები დარბაზში თავს ურიდენ და აწესრიგებდნენ საღურკლოსა თუ სასეინკლოში შესრულებულ თავის ნამუშევრებს.

— შენ რას წარმოადგენ გამოფენას? — შევეითხა მასწავლებელი ჰატარა ლადოს.

ლადომ თავი დახარა, შეწითლდა: არ იცოდა, რა ეთქვა.

— რას წარმოადგენ, ლადო? — გაუძეორა კითხვა მასწავლებელმა.

ლადო ისევ თავხადუნული იდგა.

— არ ვიცი, — დარცხვენილად ექვა ბოლოს მან.

— ნუ არცხვენთ, მასწავლებელო, ლადო ვერაფერს ვერ წარმოადგენს გამოფენას, — ტიტინებდა ცელქი ჟორა.

— რატომ?

— კათლილი ჯოსების მეტი არაფერი გახანია და იმ ჯოსებს სომ ვერ წარმოადგენს, მასწავლებელო! — ისევ ტიტინებდა ცელქი ჟორა.

ლადოს გული მოეკუმბა, რადაც ეწეინა.

— კათლილი ჯოსების მეტი არაფერი აქვსო. რატომ ექვა ასე ჟორამ ჩემს? — ფიქრობდა ლადო, როცა მასწავლებელი წავიდა.

სკოლის ესომი და დერეფნებში მოწაფეები ისევე ხალისხანდა მოძრაობდნენ. ლადო მათ შორის არ იყო. იგი ჩაფიქრებული მიდი-
ოდა შინსაკენ.

— ვინა ხოთ, ვინ აჯობებს გამოფენაზე, — ფიქრობდა ის და, ქუჩასე მიძვალდი, ნაბიჯს უჩქარებდა. როცა შინ მივიდა, დედას უთხრა:

— დედას არ მცალია, ამიტომ მომსვენე, ვერსად გავეკვზავნები.

— როდის იყო, ასე რომ გაწუხებდი, ჩემო ბიჭიკო? — შობლიური სიყვარულით უძახუსა დედამ. ლადოს არაფერი უთქვამს, შეშის საწეობში ჩავიდა და საჩქაროდ ფიცრის მოხრდილი უუთი შემოიტანა ოთახში.

რამდენიმე წუთის შემდეგ ლადო მაგიდას უჯდა და სის ძანადიდან რაღაცას აკეთებდა.

— რა არის, შეილო, ეს? — შეკვიითხა დედა, როცა შესედა შეილის ოსტატურ მუშაობას.

— არაფერი.

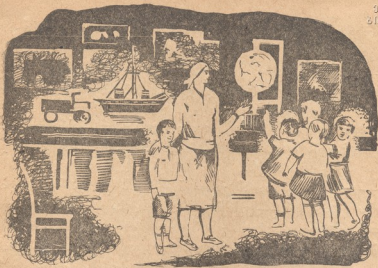
— რას მიძალავ, ბიჭიკო, რაღაც არის, კარგი გამოდის.

ლადოს ესნიამოყნა დედის სიტყვები. უთუოდ ამ სინამოყნების შემდეგი იყო ზასუსი:

— დედა, ეს გლობუსის ფენია.

— რომელი გლობუსის?

— მე რომ ვაჯაკეთე, — უთხრა ლადომ და თითოთ იქვე მაგიდაზე დადებულ გლობუსზე ანიმნა. იგი თისიდან იყო გამომერწილი. ზედ ხელშესახებად იყო აღნიშნული მთები და მადლობები. მდინარეები ღურჯი სასუბით იყო წარმოდგენილი, სღვები — ღურჯი ფერთ, ქალაქები — წერტილებით. ორი კვირა აკეთებდა ლადო ამ გლობუსს, შემდეგ სკოლის სადურგლოში მისთვის საკანკებოდ დასადგმელის ნაწილები დაამზადა. აი, სწორედ ეს ნაწილებია, რომლებსაც ასლა წესიერად ერთმანეთთან ამაგრებს ლადო. ღურგლის ოსტატობით ხმარობს საჭირო იარაღებს: სკოლის სადურგლოში ასწავლეს მას ამ იარაღების ხმარება, ლადომაც თვალსაჩინოდ შეითვისა ღურგლის ვაკუუთილები. სკოლაშივე, როდესაც

გეოგრაფიის მასწავლებელმა მოწაფეებს გლობუსი აუხსნა, დაეხსნა ლადოს გლობუსის გამომერწვის ახრი. ამისათვის მან იმოვა საკმაო თისა და მუშაობას შეუდგა. ორჯერ თუ სამჯერ კიდევ გაუფუჭდა დაწეებული საქმე. მაგრამ ამით არ შეშინებულა იგი და გაჯიუტებული განაგრძობდა მუშაობას. ამ „ჯიუტობას“ უშედეგოდ არ ხაუვლია. ეს გამარჯვება იცოდენ მხოლოდ ლადომ, მისმა შობლებმა და ჰატარა დამ, რომელიც ლადოსე ერთი წლით უძვროსი იყო. მაგრამ ეს გამარჯვება არ იცოდენ სკოლამ, მასწავლებელმა და ამხანაგებმა. ამიტომ საჭირო იყო ლადოს გამარჯვება იმათაც გაეგოთ. ასე ფიქრობდა ლადო და განაგრძობდა მუშაობას. რამდენიმე ხნის შემდეგ გლობუსი უოველმხრივ შხად ჭქონდა.

— ახლა თქვას ჟორამ: ლადო ვერაფერს ვერ წარმოადგენს გამოყენასეო, — თავისთვის ბურბურტებდა ლადო და გამარჯვებულის სახით მაგიდასე დადგომულ გლობუსს უცქეროდა.

შეორე დღე ლადოსთვის ბრწყინავდა. ჰატარა მძებრველმა თისის გლობუსი სკოლაში მიიტანა.

— უჩაბდ, ბიჭო, უჩაბდ, ეს რა გაკიკეთებია?! — ეძხედენ ირგვლივ შემოსვეული ამხანაგები და გლობუსს უკვირდებოდენ. ლადომ არ იცოდა რა ექნა, სიწითლე მოერიბა და მორცხვი დიდილით ამხანაგებს შეჭურებდა.

მოწაფეები სძაურობდენ. იყო მსჯელობა და მრავალკუარდრის გამოთქმა.

— წამოდი, ლადო, გლობუსი მასწავლებლებს ვახვენოთ, — ლაპარაკობდა ზიონერი სოსო და ლადოს სამასწავლებლოსკენ ეწეოდა.

ლადო სოსოსთან ერთად თავისი გლობუსით სამასწავლებლოში გამოცხადდა. ლადოს ნამუშევარი მასწავლებლებს მოეწონათ და ჰატარა შემწვეული შეაქეს.

— უოჩად, ლადო, ამ გამოფენაზე ჩვენს ჯგუფს შენ გამოიყვან სირცხვილიდან, — ეუბნებოდა მას გეოგრაფიის მასწავლებელი და თან ნასიამოფნები ხელს უსვამდა თავსე თავის ჰატარა მოწაფეს.

ძირთლაც, გამოფენა რომ გაიხსნა, ლადოს გლობუსი ერთი ჰირველთაგანი იყო გამოფენილ საგანთა შორის. ცუდქი ჟორბ ლადოს წინაშე დაშინაძვედ გრძნობდა თავს.

გიორგი კაკაბიძე.

ჩ ვ ა მ ა ნ ბ ი

ეს მოხდა ამერიკაში. ამერიკა დიდი ქვეყანაა, იქ მრავალი სწავლანსვა სალხი ცხოვრობს. ამერიკის დიდ ქალაქებში მილიონერები, ბურჟუები დაქრინან ავტომობილით, მათ უუვალაფერი აუარებელი აქეთ, მუშები კი ლუკმაპურს დაეძებენ, მათი ცოლმედილი ნახევრად შშიურია. ამერიკაში ცხოვრობენ მავკანინებიც — ხანგები. თეთრკანიან ბურჟუებს ესიზღვებთ ხანგები, მათ ადამიანებად არ თვლიან, მათთან ერთად მკისავრობას არ კადრულობენ. თუ ხანგმა რაიმე აწუენინა თეთრკანიანს, მას საშინელი დღე დაადგება, სშირად მოკლავენ კიდევ ამისათვის, მკერამ თუ თეთრკანიანმა მოკლა სრულიად უდანაშაულოდ ხანგი, ბურჟუასიული სასამართლო მას მხოლოდ დაჯარიმებს ამისათვის, ასე რომ ხანგი მუდამ ფრთხილად უნდა იყოს.

ამერიკის რკინის გზის ერთ-ერთ სადგურში იკივლა ორთქლმავალმა, და დაიმრა საბარგო მატარებელი. საბარგო ვაკონებში

ბლომად მოეყარათ თავი სანკებს — უმუშევრებს, რომლებიც სწავდა-სწავ ადგილას მიდიოდნენ სამუშაოს სამებნელად. სანკებით სავსე ერთ-ერთ ვაგონში რამდენიმე თეთრკანიანი შევიდა; იმათ არ იკადრეს სანკებთან ერთად შესწავრობა და უფიქრეს მათ: „კადით სწავ ვაგონში, აქ ჩვენ უნდა მოეთავსდეთ“. სანკები არ დაუმორჩილენ, და ატედა ჩხუბი. გამწარდნენ სანკები, მოჭკიდეს სელი ამ თეთრკანიანებს და გამოყარეს ვაგონიდან, მაგრამ რადგან იცოდნენ, რომ ამისთვის მუვი დღე დაადგებოდათ, გადასტყნ და მიიძაღენ. დამაღვა ვერ მოასწრო მსოფლოდ რვა ახალგაზრდა სანკმა, რომლებსაც ჩხუბში მონაწილეობა არ მიუღიათ. ისინი დაიჭირა ზოლიციამ, სასამართლომ კანონია მათი საქმე და ასეთი განაჩენი გამოიტანა: ერთ სანკს, რომელიც 14 წლისაა, მუდმივი კატორღა გადაუწვეიტეს, დანარჩენ შვიდ ახალგაზრდას კი სიკვდილით დასჯა: როგორ გაბედეს და წაეჩხუბნენ თეთრკანიანებსო.

ასეთია ბურჟუაზიის სამართალი. მაგრამ მთელი ქვეყნის მუშები ააძფოთა ამ განაჩენმა, და ისინი მოითხოვენ ამ რვა სანკის განთავისუფლებას. მშრომელების ბავშებიც თავის მშობლებთან ერთად კაიძახიან:

- განთავისუფლეთ უდანაშაულო რვა სანკი!
- არ გაბედოთ უდანაშაულო სანკების სიკვდილით დასჯა!

შ. თ.

შ ე რ ა რ ე ბ ა.

ჰა, ქარხანა,
 სადაც ძველად
 ერთი იყო
 მის ზატრონად,
 ვინც ცხოვრობდა
 უსრუნველად,
 მუშები კი
 ჭეხვდა მონად.
 სხვებთან ერთად
 ამ უღელში
 ჭანანს წევდა
 მუშაქალი;
 აწვებოდა
 ბოლმა ველში,
 ევსებოდა
 ცრემლით თვალი.
 არ სოგავდენ
 არც ზატარას,
 მძიმე შრომით

სულსა ჭსდიდენ,
 თვის შეიღებს კი,
 მურცხლის დარად,
 ნებიურად და
 ლაღად სრდიდენ.
 დღეს მშრომელთა
 ხელში არის
 საკაუშირო
 ქვეყნის მართვა,
 და სწორდება
 მთა და ბარი,
 დღემდე მდგარი
 უკუდმართად.
 და თუ უწინ
 მუშის ბინა
 იყო ვიწრო,
 იყო ბნელი,
 სადაც დიდს თუ
 ზაწაწინას

კლავდა სუნი
 საძინელი,
 სიდაც მხოლოდ
 მდიდართ სროვა
 ნებეურობდა
 სრულ განცხრობით,
 არ ესმოდა
 ირგულივ კლოვა,
 ნეტარებდა
 სხვების შრომით,-
 დღეს იქ მუშებს
 მოუწევიათ
 კულტურულად
 თვისი ბინა,
 კარ-ფანჯრები
 დაუღიათ,
 მადრეჯანი
 ჩქეფს მათ წინა.

ჭა, რადიოც
 აბუშავდა,
 ლაზარაკობს
 ამხანაგი,
 სიტყვა მისი
 რომ კათავდა,
 ბგუგუნდა
 კუნდის ჭანგი.
 ჭო-და, უწინ
 მუშის ბინა
 თუ ნესტიან
 ცისეს ჭგავდა,-
 დღეს სსიუები
 მიუფინა,
 სინარული
 დაბინავდა.

3. ქუჩიშვილი.

ზალო სკოლაში თავი ბიჭია. მათიკო ეჯიბრება მხოლოდ გაკვეთილების დამსადგებაში. მაგრამ რა, ზალო მანც ამბუია: მათიკო, მაგალითად, ისე კარგად ვერ სტება, ცხენობიას ისე კარგად ვერ თამაშობს და ბურთში სომ ზავლესაც უჭირს მისი მორევა.

გაკვეთილებში ზავლევ კარგია. ცოტა ენა ეჩლიქება, მაგრამ მასწავლებელი ესმარება, და ამ ბოლო დროს ზავლე ლექსებით ლაზარაკობს.

სხვა მოწაფეებიც მარჯულები არიან, თუ შემთხვევამ არ შეუძლავთ სელი, ვეუღანი კარგად სწავლობენ.

მარტო გიორგი ჩამორჩა ავადმყოფობის გამო, და აკი ზალიკოც ესმარება, რომ ანკარიში ჩქარა დაეწიოს ამსანაკებს.

ასლა კი ზალიკომ წამოაუენა ტეეში გასეირნების საკითხი.

დაიყოფიან რკოლებად და დათვადლიერებენ ამ მძუენიერ ტეეს, წინათ რომ არ შეიძლებოდა შიკ კავლა.

— მიუდივართ, მიუდივართ, მიუდივართ! — გაიძახოდენ ემაწვილები.

— სად მიდინართ, ემაწვილებო? — გამოეკება მათ დეიდა ანიკა.

— ტეეში, დეიდა ანიკა! — მიუკეს მათ ერთად. — ტეე უნდა ენასოთ, როგორ არის მოვლილი.

— მამ დაეწევეთ, მეც მოვალ, — თქვა დერდ ანიკამ, და უფროსით დაიმედებული ემაწვილები სინარულით არემარეს ილებდენ.

— რატომ არ ვიცოდით აქამდე, რომ ასეთი მძუენიერი ტეე იყო, — ფიქრობდენ ემაწვილები.

აკერ ასწლოვანი მუსა, ტანთუთრა რცხილა, ხავსიანი თელა, ფოთოლსრიალა ვერსვი, ნეკერჩხალი, ტოტებგაბარდნილი ცაცხვი.

რა საამურად გუგუნებს ცაცხვი, მას ბანს აძლეეს მუსა, ნელ შრიალს ურთავს რცხილა და საევირებივით უკრავს ვერსვი!

ეს რაღაა მომორებით?

ემაწვილები ვეუღანი მიდიან იქით. ტოტები დანმობია, ფოთლები დაუვითლებია და დრმა ფუღუროები უჩანს.

— რა არის, რა არის? — გაიძახიან ემაწვილები.

— ბებერი ცაცხვია! — წამოიძახა ხალხი და თანაც დაატანა:
— საწყალი ცაცხვი, ისე დაბერებულა რომ აღარც კი უტეობა,
რომ ცაცხვია.

— ჩუ, ბზუილი ისმის.

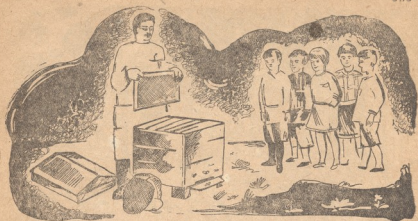
უმჯავლეები გაინახნენ. სის ფედუროდან მართლაც გამოდიოდა
ბზუილი. ახლოს რომ მივიდნენ, მათ დაინახეს გარეული ფუტკარი.
ტოტსე მოძორებით ნაყარი ფუტკარი ირეოდა.

— აბა ჩქარა, ვინ გაიქცევა სოფელში, რომ მასწავლებელს
დაუძისოს და სკის უუთი მოგვაშუქლოს! — თქვა დეიდა ანიკამ.

— მე მივდივარ, დეიდა! — წამოიყვირა ხალხი და უმაღლე გაი-
ქცა.

უმჯავლეები სის პირში დასხდნენ და უცდიდნენ. უცვბ თედო და
მასწავლებელი გაჩნდნენ. სკის უუთი მოიტანეს, ტოტი მიატრეს, და
სულ რამდენიმე საათში კოლმეურნეობაში გაჩნდნენ.

ფუტკარი კოლმეურნეობის ბაღში მოათავსეს. მეორე დღეს მა-
სწავლებელმა შინა ფიჭა იმოვა კოლმეურნეობის სამართველოში.
მან თეთრი ხალათი ჩაიცვა, ფიჭიანი ჩარჩოები სკაში ჩააწვია და

სათვალეები რომ მოისხნა, მოწაფეებთან ჰატარა საუბარი ჩატარა მეფუტკრეობის მნიშვნელობაზე კალმეურნეობაში.

— ცხადია, ეძაწვილებო, მარტო ეს არ კმარა სადედედ, მაგრამ მოვიღანაბრებთ კალმეურნეობაში, ამ მიზნით რამდენიმე ძირ ფუტკარს შევიყენო, თუღოს მეფუტკრეობის კურსებზე გაეგზავნათ, და ხუფ კალმეურნეობების ბაღების ვეპვილებიდან ვეპქება კიდევ ერთი სსსარგებლო სსსრდო — გემრიელი თაფლი.

მასწავლებელმა მსრუნველობით დახურა თავი სკას და დეიდა ანიხასთან ერთად შინისაკენ გასწია.

ზაფლუ, ხალიკო და მათიკო სკოლაში გაიქცენ, შეკერეს ქაღალდები, კრძელ ქაღალდზე წითელი ასოებით დააწერეს რაღაც, დაასვიეს და გამოსწიეს ბაღის ჭიშკრისაკენ. ზაფლუ და ხალიკო შეკოცდენ, მათიკო ესმარებოდა მათ, რაც შეეძლო, და ჭიშკრის თავზე გადაიშალა ჰატარა ენტუსიასტებისაკენ ალბათ სშირად გავონილი, მაგრამ აქამდე უურადღებოდ დატოვებული ლოზუნგი:

„გაუმარჯოს მეფუტკრეობას!“

ბ. ჩხეიძე

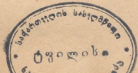
რა ვნახეთ ტყეაში

აი, ჭოტი ფულუროში
 თვლემს თავისთვის, არას დარდობს,
 ჩიტები კი შვილებისთვის
 დაუძებენ სათუთ სასრდოს.
 ზეპქლებსაც უხარიათ:
 შესვეიან ევაგილნარსა.
 ხან ტკბილ წვენით ერთობიან,
 ხან უვლიან ფერხულს კარსა!
 შვეანუ სვლიკი ბუეითად
 იტერს ფერად ბუხანკალებს,
 და ეხნა კი დარაჯივით
 წვალში ბაუაეს უთვალთვალეებს!
 სად სცალიათ ჭიანჭველებს —
 ბუძობენ შვეობრად, მარდად,
 ეს ფუტკრებიც თაფლისათვის
 წვენს წუწნიან ევაგილს ხარბად.
 თუ ტოროლა ცაში დაქრის,
 ჭიკჭიკობს და აღხენს ეველას, —
 შავი ბუღო მიწის სვრელში
 ფრთხილად ეძებს ჭიანჭველას!
 კურდღელს ქურქში ძლიერ სცხედა,
 გაწოლიდა მუნის ჩრდილში,
 კომბოსტო და ტკბილი მხალი
 ესისძრება მსუნავს ძილში.

მარიჯან.

ფუე

ამ ტყეს, სახამ სოფელში კოლმეურნეობა არ ჩამოვლიბდა, უურადლებას არავინ აქცევდა, გადავლილი იყო ეკლითა და შქერით. ვისაც ჭკუაში მოუვიდოდა, ცუღს მხარსე გაბიდებდა, ნელა-ნელა ტვისკენ განსწევდა და მოჭრიდა სწორ და ჩამოსსმულ მუხას და გადაბუნქულ, რტოებგამლილ ცაცხეს. ქალები ვაგიეებული იუენენ სახამკურნსლე რცხილისათვის. ვაცები რომ ტუეში წაუიდოდენ, აუცილებლად დაბარებენ:

— კარგი დასალობი რცხილა მოჭერი.

ზაფლეს, წალოს, მათიკოს და სკოლის თითქმის უკულა ბავუს ემინოდა ამ ტუეში წასვლა: ვინ იცის, ან ბურდობში დაიკარგონ, ან ნადირი იუოს. ისინი სკოლის მუორე სართულიდან უუურებდენ — ცოტახსნის ჩახუნის შემდეგ დიდი ხე რომ კრიალით წამოიქცეოდა. ვარშემა მინდვრები სელისგულივით იყო მოტიტვლებული, და ამ ერთადერთ ტუესაც ანადგურებდენ.

მაწვილებს სმირად კაუკონათ, რომ სამივე სოფელშიც რომელიღაც ტყის კარშეში იყო გაშენებული, მათმა მასწავლებელმა ითავა და კოლმეურნეობები დააარსა. სწავლის შემდეგ ეოველთვის მიდიოდა მასწავლებელი და მუშაობდა ხან ერთ, ხან მეორე და ხან მესამე კოლმეურნეობაში. ბოლოს აჩინკაც, თავისი ცოლი, ჩაბაბა ამ საქმეში. საფუძელზე რომ ქალაქიდან შვილი დაუბრუნდა არდადეგებზე, ისიც ჩაბაბა.

მასწავლებელმა და კოლმეურნეობის თავმჯდომარეებმა მოილაზარაკს. კოლმეურნეობებში სამეურნეო ანგარიში კატარუს ჯერ კიდევ იანვარში, და ამ საქმემ ხუნა-თესვა, ბაღების მოვლა ისე წასწია წინ, რომ გლეხებს მისი თავისუფალი რჩებოდათ. ნაწილი გლეხებისა ქარხნებში წავიდა დროებით სამუშაოზე, ნაწილი კი, უმთავრესად ქალები, სოფლად დარჩა. მკა და მოსავლის მოწვევა ჯერ შორს იყო.

მასწავლებელმა თავმჯდომარის საშუალებით კოლმეურნეები კრებაზე მოიწვია და ტყის საკითხი დასვა.

— უნდა მოეუაროთ ტყეს, ამხანაგებო, თუ არ მოეუვლით, საქონელს საზრდილოებელი აღარ ექნება, სოფელში წუაროები დაშრება. კეკშიანად უნდა მოეჭრათ და ვსარდოთ ტყე.

ბოლოს დაადგინეს: „ტყე მოიჭრას და გაშენდეს კეკშიანად“. აიწიეს მცველი, ტყე რომ უკეთ და ჩქარა იხარდოს. ბურღებისა და შქერებისაგან მისი განთავისუფლებაც დაადგინეს.

— ამ საქმისათვის ქუდზე კაცი გამოვალთ, — გაიძახოდნ კომკავშირელი ვაჟები.

— კაბასე ქალები გამოვალთ, — ეჯიბრებოდნ მათ კომკავშირელი ქალები.

— ჩვენ ჯერ კომკავშირელები არა ვართ, მაგრამ ზური არ შევრგოს, ვინაც თქვენსე ნაკლებად გამოვიდეს და იმუშაოს! — დაიძახა მესრე თედომ და კოლმეურნეობის გარეთ დარჩენილი გლეხები გამოიწვია.

— ჩვენ რა, ამ სოფელში არა ვართ? — თქვა ალფესმა და თანაც განაცხადა:

— ჩამოვრჩით, შე კაი კაცო, თორემ ტრაქტორით მოხზულა და მოთესილი ვეული შე კი მანქენს?

— ძამ სვალ გამოდისხართ ვეულანი, სამივე სოფელი! — გამოაცხადა სოფლის საბჭოს თავმჯდომარემ.

— გამოვიდვართ, გამოვიდვართ! — ვვიროდენ კოლმეურნეები. კოლმეურნეები გვიან დაბრუნდენ შინ. მოიძარჯვენ სალესები და წაღდებს ზირები დაუჩარსეს. ქუდზე კაცი და კაბაზე ქალი გამოდიოდა სამუშაოდ ამ საერთო საქმისათვის.

დილას სამივე სოფლიდან მოვიდენ კოლმეურნეები. დაიუენენ ბრიგადებად. აქაც სოცმეჯიბრება, დაშკერელობა...

— თედო რაღა ვაქვაცია, თუ შენსე ადრე არ მოწმინდა ეს ტაფობი, — ეუენებოდა თედო ალფესს, რომელიც თავაუწკვლად უზანსუებდა:

— ვნახოთ, მოვსინჯოთ. ნემი მკლავები, ძძო, შესნას ზურის ჭამში არ ჩამოუვარდება და შრომაში რაღად უნდა ჩამოუვარდეს.

კოლმეურნეები ერთი კვირა მუშაობდენ. გამოაღამაზეს ტყე-ტოტები დაკანეს. ზამთრის საუფი შემა მასწავლებელს უთავაზეს, სკოლისათვის და კოლმეურნეობის კონტორებისათვის გადადეს. არ დაივიწყეს უმუშასელო თბოლი ბავშვებიც და დანარჩენი თვითონ გაიუეს.

ბევრი იღესეს კბილები განკულაკებულეებმა, მაგრამ ერთი კონა ფინსიც ვერ წაიღეს.

ერთი სიტყვით, ტყე ასლა ბადივით იყო მოვლილი.

ბ. ჩ-ძე.

**არ დაგავიწყდეს მეორე ნახევარი წლით
თქვენი ეურნალი „ოქტომბრელის“
გამოწერა.**

ზაფხული დგება. სიცხვა,
სუნთქვა შესუთა ქალაქმა,
ზიონებებმა იციან—
მალე გასწვევენ ბანაკად!

კარგია ღხენა, თარეში,
ირველივე დგას სუნი
ფიჭვების...
ირბენენ, იკისეკისებენ
ზატარა გოგო-ბიჭები...

გუშინ საუბარს უსმინეს,
მალევე უამბო ბანაკსე,
დადიან, მსიარულობენ:
სოფელში წავლენ სვალ ან ზემ!

სოკი ვერ ითქმის, წუწუნებს:
— ქალაქში ვიუვეთ სანამდის?
ზატარა ოზორტუნისტი
ცუდად აფხსებს სამზადისს!

ზიონე ოთარს მზადა აქვს
ღიღი მარაგი წიგნების:
„ვიკითხავ სუფთა ჭაერსე
და დასვენებით ვაქცები!“

ზატარა შოთამ გუშინწინ
ტუფი უეიდა ბარბანს,
უსარის: რაზმს გაუძღვება,
ახსმიანებს მთაწადა ბარს!

ველსე კარგია სირბილი,
ტუეში რზენა და თარეში,
პრომა, და სწავლა ჩრდილოში,
ქუჩის და მტვერის კარეშე!

იქ წვარო მოქუსს სსრიალით,
მოაქუს ზაწია ტაღღები,
მორეუმი სმების წვრიალით,
ჭუქმზღაღაბენ ბაღღები...

საღამოს, მზე რომ კაღაჯა,
მინდორში რზება არაუნ, —
სმით, ჟრიაძულით საუნსა
ზიონერების კარაჯი.

ცსელა. ზიონეროლექტის
აქუს სამზადისი ბანაკსე,
ღარბიან, მსიარულობენ:
სოფელში წაულენ სვალ ან სეკ!

გ. შატერაშვილი.

ქართლის გზები

(მ ო გ ო ნ ე ბ ა)

ეს იყო 1929 წ. 1 მაისს. მუშათა დღესასწაულთან ერთად ეს ქართლის დიდი ზეიმი იყო.

წინარი მხე ლურჯ ცის კიდურზე დინჯად მიცურავდა. ქვემოთ, ქართლის ველ-მინდორზე, ახლავებულ ვვაჯილთა შორის ხალხის მოუსვენარი ფუსფუსი და ალიაქათი იყო.

ათხმოცდაათი კილომეტრის მანძილზე გიჟ ღიანჭვეს ახალ კალანატზე, ტირიფის არსზე უნდა გამოეყარა, და მუშათა საერთაშორისო დღე მუშების დიდებული შემოქმედებით უნდა დაგვირგვინებულიყო.

ჯერ ისევ ალიონზე, როცა ცაში ტოროლები ერთმანეთს ეჯიბრებოდნენ, ქართლის მთა-ველზე ახლადდამთავრებულ ტირიფონის არსის ნაპირებზე მრავალ ადგილას სურნა-დაფაფი ბუდეებზე და მოუთმენლობით აღსავსე ხალხს უფრო უარესად ახოქილებდა.

თვალშიუწოდებელ მანძილზე წითელი ბაირაღები მწვანე ადგილებზე დიდ ეუხანოებად მოჩანდნენ.

ისმინდა დაირ-მუსიკის წიკწიკი, ტაშის ცემა და მსიარული ეიქინი. სოკ ადგილას ახალგაზრდებს ფერსული გაქანდებინათ და ახლად ამოსულ მსეს „მსეო მსისას“ უმღეროდნენ.

მრავალ სოფელში სმაძღლამოღანაპარაკე ქართლს დიდ ზეიმს უკვე ულოცავდა ტფილისიდან.

ქვემოთ, ჭაღის ნაპირებზე, ჭიაკოკონების ალი ცას სწვდებოდა, სოკ ადგილს კი ჩანაკურჩისლებულ დიდ ცეცხლზე კოჭი და ცხვრები მთლიანად მიშხინებდნენ.

გემრიელი სუნი შორს იფანტებოდა, შორეული სოფლებიდან დაძრულ სტუმრებს ეგებებოდა.

სრულ თორმეტ საათზე ღიანჭვის ტოტის სათავიდან აეროზლანები დაძვრთხალი მერებზეთ წამოვიდნენ, და თოფების საერთო კრიალიც ქართლის მთის სიომ ურუდ მოიტანა.

ეს იმის ნიშანი იყო, რომ ახლის ხორცეუნი კამსულია ახლებ-
მან ვაწრო ხარცეული კაპიტალი, და ადვილად ხსენდება, უფროსად
კაცს დაიხსენებოდა ერთი მდებარე დაიხსენებოდა და ახლებს უნდა
ახლს კამსულად დაე კვლავითი სხვადასხვა წილობა.

ქვემოთ, სულ ქვემოთ, კავშირითი ტარებითი მდებარე უნდა,
უფროსად და მანსხეული, დაიხსენებოდა კვლავითი დაიხსენებოდა
და ტარებითის კვლავითი მან დაე ტარებითს ტარებითს უფრო-
სად.

მეტი დაიხსენებოდა, სენი კაცი დაიხსენებოდა ქართლის სენი კაცი
და სენი მანსხეული უნდა მეტი.

ეს მდებარე მყოფად წყლის ტარე ახლ ახლს მანსხეული
მდებარე სენს მანსხეული და სენსხეული მანსხეული სენს ტარებითს
მანსხეული...

მეტი სენსხეული და სენსხეული უფროსად...

ეს მანსხეული მეტი სენს უფროსად სენს და უფროსად
დაიხსენებოდა კვლავითი მანსხეული, და ამ ადვილად სენს
მეტი სენსხეული სენსხეული უფროსად უფროსად სენსხეული.

— უფრო! — წყლის და სენსხეული უფროსად.

კამსული რომ მანსხეული სენსხეული აქვს, კვლავ მდებარე
დაიხსენებოდა სენსხეული დაიხსენებოდა.

სენსი მანსხეული უფროსად კამსული და სენსხეული სენსხეული
უფროსად დაიხსენებოდა, და დაიხსენებოდა სენს უფროსად დაიხსენებოდა
დაიხსენებოდა სენსხეული.

ესე წყლის მანსხეული, როცა წყლის სენსხეული დაიხსენებოდა სენსხეული
მანსხეული კამსული და მანსხეული ქვემოთ ტარებითის სენსხეული
მანსხეული და მანსხეული უფროსად კამსული, იქვე დაიხსენებოდა
და სენსხეული უფროსად სენსხეული მანსხეული კამსული.

და და კამსული სენსხეული დაიხსენებოდა სენსხეული უფროსად
უფროსად წყლის სენს, და მანსხეული სენსხეული სენსხეული სენს
დაიხსენებოდა, დაიხსენებოდა სენს კამსული: სენსხეული დაიხსენებოდა
სენს, მანსხეული სენსხეული მანსხეული.

ამერი

ფაქოსანი დაჩაპი

გაზაფხულდა. გადაშვებდა
ირველიუ მინდორ-ველი.
სანადიროდ გამოსულა
ათასგვარი მწერი.
სამთრისგან შეწუსებული,
ავი და გამხდარი,
ტყეს და ბაღებს მოსდებიდა
სოჭოების ჯარი.

აფუსფუსდენ, დაირაზმენ
ჭრელ ჭრელი მურები,
მწვანე ფოთლებს შეესიენ
ბაღ-ბოსტნის მღვებურები.
მტრის დაშქარმა გადათელა
ტყე-მიდორი, უანა:
ჭა, ბუსი ნაირ-ნაირი,
ბოფრი და კრასანა.

ფრინველებმაც მოიმარჯვეს
 ბასრი იარაღი,
 რომ დაიცვან ვენახები,
 ბოსტანი და ბაღი.
 ბელურა მტრისკენ გაქანდა
 ნისკარტდაღებული,
 სოჭო-მატლებთან ბრძოლაში
 ძრავალჯერ ქებული.
 თეთრგულა, კუდმაკრატელა,
 მუდამეძმ მკვირცხლები,
 მწერთა ლაშქარს მიესიენ
 ფრთამაღლი მერცხლები.
 თაყის ნისკარტს ხეს კოდალა
 მთელ დღეს უკაკუნებს
 და ხის ქერქში ჩამალულ მტერს
 სანსლაფს, ანადგურებს.
 შავი შაშიც ემურება
 ბად-ვენახისაკენ,
 მწერებს იჭერს და ერთ წამში
 გზავნის კუჭისაკენ.
 ტუე შრიალებს საამურად,
 დელაფს მწვანე ენა:
 ფრინველებმა შიმშილისგან
 დაიცვეს ქვეყანა.
 ოქტომბრედნო, გაუფრთხილდით
 თქვენც ერთგულ ფრინველებს,
 რომ იცაუდენ მწერებისგან
 მთა-გორებს და ველებს!

ა ბ კ ე ს ი

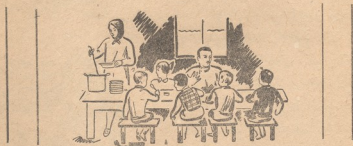
მშვენიერი დილა გათენდა. მსემ თავისი ბრჭყვიალა სსივები ანრემარეს უსვად მოჭტინა. სოფელი ახმაურდა.

მამამ გადაღვიბა შერაბი და გოკი:

— აბა, ადექით, ბავშვებო, ნუ სარმაცობთ, დილაადრინად წასვლა სვობია!

— თამარ, ნელი, ლილი! ადექით, ჩაიცვით, დროა! — გადასმასა მან შორე თათხში შინარე თავის შინსწულებს.

— შაკინე, შაკინე! დაუქარე, გეთაუვა, დაუქარე! დროსე 'გავკვაუნოთ ჩვენი ექსკურსანტები, დროსე; აბა, ერთი შენებურად უველიც ამოიუვანე! ჭა, ეს რე! — უთხრა ბებია კატომ საუსმისათვის სამსარეულოში მოფუსფუსე შაკინეს.

აურიალდენ ბავშვები, ახმაურდენ, ცქეიტად დაიბანეს სელშირი, სუფთად ჩაიცვეს. ლილიმ, როგორც უფროსმა, ითავა სუფრის გაშლა, ბებთან დაესმარა, ჩაი ჩამოარცვა, შური დაჭრა, ერთო და უველი მოიტანა.

შექცენ საუსმეს.

უველასე ადრე სუფრიდან გოკი წამოღვა: ექარებოდა, ვერ ინვენებდა.

— ნუ ჩქარობ, გოგა! — აფრთხილებდა მამა, — კარვად ჭამე, თორემ ვსაში მოკშივდება!

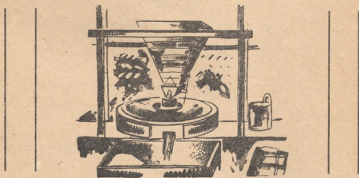
— არა, მამი, არა! არ მოშმივდება, თლონდ ჩქარა კი წავიდეო და ვნასოთ აბჭესი.

— ოჲ, შენი სულინა, როგორ მიხარია! ვენაცვალე შენს მამას, რომ მიხარობს და აბჯესში მიუყვაროს! — თქვა მერაბმა და მამას ეელსე ჩამოეკიდა.

— აბა, წაუდეთ, მე მსახდა ვარ, — თქვა მამამ და ხელი დაბულო კალათას, რომელშიაც ბებია კატომ სადილი ჩააღება.

მარჯვედ მიდიან ხეუნი ექსკურსანტები. მარტვილის მიდამო უკვე გაიარეს და მიადგენ ზატარა მდინარე „ინსია“-ს, რომელიც იქვე მდინარე აბაშას ერთვის.

მდინარესე ზატარა ხის სიდიით გაუიღენ. იქვე ახლოს კარგა მოზრდილი წისქვილი სმაურობდა.

— წისქვილი დაუათვალიეროთ, — მიმართა მამამ ბავშვებს, — ესეც ჭიდროსადგურია, მხოლოდ იმ განსხვავებით, რომ ის ელექტრობას კი არ იბლევს, არამედ სიმინდსა და სორბალს ფქვავს.

წისქვილში შევიდენ. მამამ აუხსნა ბავშვებს:

— აი, ეს არის დოლაბი; მას ღარიდან მომდინარე წყალი აბრუნებს. ეს კიდევ სვიმირაა. აქ ჩაურთან სიმინდს ან სორბალს. სიმინდი და სორბალი ამ სვიმირიდან ნაწილ-ნაწილად დოლაბში ცვივა და იქ იფქვება; ეს კი სარეკელაა. მისი საშუალებით სვიმირიდან ჩამოსადინარ ღარს მადლა ასწევენ, რომ უფრო ცოტა სიმინდი ჩაცვივდეს დოლაბში. სვიმირაში საფქვავე რომ გამოილევა, სარეკელა აკაკუნდება და მეწისქვილეს აცნობებს, რომ საფქვავე უნდა ჩაუროს, ან ღარიდან წყალი გადაუშვას და დოლაბის ტრიალი შეახეროს.

თელა მეწისქვილე უალიონს აბოლებდა და ვეკლაფურს კული-
ანად ისმენდა.

— ვინა ეს წისქვილი, ჩემო თელა? — მიძარბოა უფროსმა.

— წინათ ჩემი იყო, ახლა კიკ ოდექტივისაა, მეც იმათთან ვარ.

— კოლექტივის წევრები თანხმობით მუშაობენ?

— ერთსულოვნად მუშაობენ, კარგი მოსაჯალიც ექნებათ! რასაც
ერთი სელი ვერ ერევა, იმას ოცი და ორმოცი ეოველთვის გაი-
ტანს. ამ წისქვილში ახლა სამი თვალი ტრიალებს, სამი დოღაბი.
წინათ ერთსაც ძლივს ვაცოდვილებდი. რომ მოედვენ მღვევივით ბი-
ჭები, თვალის დასამსამებაში გადადიეს ღარი, მეტი წყალი გამო-
უშვენ, და მუშაობაც გაიჩარსა; ვენაცვალე იმათ ძაღას და ერთობას! —
თქვა თელამ და ჩვენი ექსკურსანტები კარგა მანძილზე გადაცილა.
გსა აბჭესისკენ ღამასია.

ასწლოვან მუნის ქვეშ შეისვენეს; შესცქეროდენ ღამას მთას
„ტაბაკელა“, რომლის გადაღმა არის მთელ სამეგრელოში განთქმუ-
ლი სასაფურსლო სამოჯარი მთა „ასნი“.

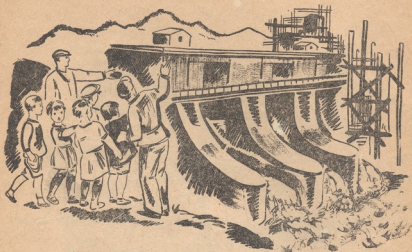
გსა განაგრძეს. მუსიაფით, სიძღვრით, სელი სვლით მიაღწიეს
აბჭესის მიდამოებს.

უკვე ისმობდა წულის მსუილი.

— რა კარგია, მაძიკო, ეს ჩანსქერი, რა ღამასია! — უთხრა მე-
რამბა.

— აბა, ეს რა ჩანსქერია! ეს სომ სელოვნურად ღარში გად-
მოგდებული წვალია! თქვენ უნდა ნასოთ, ბავუბო, აბაშის ბუნებ-
რივი ჩანსქერი, ღამასი და საუცხოვო სანახავი მართლაც ის არის!
ღამასი ბუნების ნასვის მოლოდინში ვეკლას სასე გაუბრწუნდა.

მივიდენ უფროს ინჟინერთან. ინჟინერმა თანამემწე გააუოლა,
რომელმაც ვეკლაფერი აჩვენა და განუძარტა. ნახეს: თავსაგუბარი,
თავში გაუფანილი ჰატარა გვირავი, მიჭვეუნ არსს და მეორე სა-
გუბარიც დაათვალიერეს. ბუნება ღამასია, ძირს კლდეებსა და ნაწ-
რალეებში ცქეიტად მისქრიალებს ანკარა მდინარე. ვკვრდით — სა-
გუბარიდან გადაგდებული წვალი თეთრ ჩქეფად ჩადის, ჩასრიალებს.
მთავარ სადგურში ვეკლაფერი დაათვალიერეს: გენერატორები, ტურ-
ბინები, მანქანები და დინამოები.

— ჯერ მხოლოდ ორი გენერატორია ამუშავებული, — თქვა ინჟინრის თანაშემწემ, — მესამე ტურბინი სადგურის სრული დატვირთვის დროს ამუშავდება. ეს სადგური სამიათასი ცხენის ძალისაა, მაგრამ, თუ დაგვირგია, შეგვიძლია ის ორიათასი ცხენის ძალით კიდევ გავადიდოთ: ამას მოგახერხებთ მდინარე წარჩხულას გადმოუვანით, რომელიც აქვია, ახლო. აბჭესი ჯერჯერობით სინათლეს აწვდის: მარტვილს, სოხს, ქუთაისს, რიონჭესის სამუშაოებს, სენაკს და ფოთს.

— გაუმარჯოს მშრომელთა საქმეს!

— გაუმარჯოს აბჭესს!

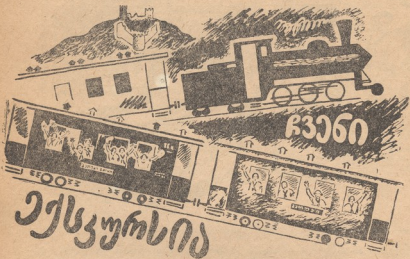
ივრიალეს ბავშვებმა და მეტად კმაყოფილნი გამოვიდნენ ჭიდროსადგურიდან.

შემდეგ ამისა წაუვიდნენ ბუნებრივი ჩანჩქერის დასათვალიერებლად. ლამაზია იგი და დიდი! მდინარე ვარდება კლდეებსა და ნაპრალებში ოცდაათი მეტრის მანძილზე. თეთრად აქაფებულია იქაურობა.

ბავშვები დიდხანს ტკებოდნენ ლამაზი ბუნებით.

დაისვენეს, ისადილეს, ითამაშეს, იძიერეს და, ნახანით კმაყოფილები, საღამოს შინ დაბრუნდნენ.

ლალა გვამეკორი.

უკან ვკრჩებოდა მთები, ქალები...
გადმოვიარეთ გორებს ფეხდაფეხ,
სვეებს ჩრდილაჟდა ირგვლივ ჭანდრები,
როგორ ვცელებდით, ნეტავ განსეთ!
თვით ჟრიაძული სწვდებოდა ცაძდე,
წინ გაშლილიყო მწვანე ველები...
უგაფილებივით მინდვრებსე ჩანდენ
ჩვენი ზატარა ლენინელები.
კზ-კზა ვამჩნევდი ცისეებს მთაში,
როცა მალლობი გადმოვიარეთ,
რომ იფარავდა მტრებისგან მაშინ
ჩვენსა წინაპარ ადამიანებს...
ჩვენ სინარული ბევრჯერ გვრტებია
ლამას ბუნების სეაფით, ბარაქით...
ვტოვებდით უკან სოფელს მთებიანს,
შემოგვეკება მზე და ქალაქი.

არ ეტეოდა საღისი გულში,
შის ცხუნვარებაც მკერდში ნადები...
რა სინარულით ვილხენდით გუშინ
ველად ზაწია ექსკურსანტები!
ახლა ქუჩებში დღვა შიანი...
მკერდგარჯული დავალოთ ქალაქად,
ფნარობთ.... საღისით, ენტუსიაზით
ხვალ-სეგ კელაჲ მინდვრად
გავალთ ბანაკად.

დავ. შამათავა

ბ ო ს ჯ ა ნ ი

(დასასრული)

ნანიკომ, მათიკომ და აპოლონმა
ვადაწყვიტეს: მეტი აღარ ვიკამათოთ
ვისი ბოსტანი სჯობია; ბოსტანი ყვე-
ლასი საერთო იყოსო.

ექსკურსია მოვა და ყველას გაუ-
კვირდება:

— რა დიდი ბოსტანიაო! — იტყვი-
ან, — ვინ დათესა თაღვამი?

— ჩვენო, — იტყვიან ნანიკო და
მათიკო.

— კომბოსტო ვილამ დათესა?

— შე, — იტყვის აპოლონი.

მაშინ ყველანი იტყვიან:

— შეხეთ მოსწრება შვილებს! ყო-
ჩაღ, აპოლონ! ყოჩაღ, ნანიკო, ყოჩაღ,
მათიკო! თქვენ რომ არ ყოფილიყავით,
არ გვექნებოდა სკოლაში ბოსტანი.
ახლა კი? ახლა ჩვენ არ გვეშინია,
შოვლენ მტრები, ჩვენ შიმშილით არ
დავიხოცებით, ჩვენს ბოსტნულს

ვკამო. ვანამარტო ჩვენი სკოლა! ჩქარა
ყველა სკოლაში ექნებათ ბოსტანი.
ხახვი, პრასი, კამა, მიწის ვაშლი და
ყოველნაირი მწვანელი და ბოსტნეუ-
ლი გვექნება. უცხოელები გვკითხავენ:
ვინ მოიფიქრა ბოსტნებო? ეტყვიან:
აი, მოსწრება შვილებმა მოიფიქრესო,
აპოლონმა, ნანიკომ და მათიკომო.
აი რას იტყვიან.

მანამდე კი მთელ ბოსტანს უნდა
მოვეუყაროთ თავი, ზგ ექსკურსია
მოვა.

ბავშვები შეუღვენ ქილების, ქოთნე-
ბის და ყუთების ერთ ოთახში გადმო-
ტანას.

უცებ ზარის ხმა გაისმა.

ბავშვებმა გაიგონეს, რომ ვილაყ
ხალხი შემოვიდა და თქვეს: სასანი-
ტარო კომისია ვართო.

მათიკომ ჰკითხა ნანიკოს:

— ა ანს სასანიტარო კომისია?

სასანიტარო კომისია კი — მეეზოვე, თავმჯდომარე და გამგეობის წევრი — შემოვიდა აპოლონის ოთახში, შემოვიდნენ და გაჩერდნენ.

შუა ოთახში აპოლონს ფეხები შორი-შორ გადაედგა დასულ მიწით იყო მოთხუპნილი. ამას კიდევ არა უშავდა, მაგრამ ოთახში რა ამბავი იყო! რას ჰგავდა აქაურობა! ვერ შეატყობდით, ოთახი იყო თუ სათბურის.

ყუთები, ყუთები დიდრონი, საშუალო, პატარები, ყვავილის ქოთანები, უზარმაზარი, საშუალო და პატარები, ვარცლენები, ვატეხილი თუჯის ქვებები და ყველგან მიწა და წყალი, ფანჯრის თაროებიდან წყალი მოწანწკარებდა, მაგიდიდან წყალი ჩამოდიოდა. კალოში იყო საჭირო, რომ გაგველოთ. ყველგან რამე ბოსტნეული ეთესა და ხარობდა.

— ეს რა ამბავია?

— ეს... მე... — დაიხურჩულა აპოლონმა. მამიდა სასანიტარო კომისიის უკან იდგა:

სასანიტარო კომისია მიუბრუნდა მამიდას.

— ამხანავო მოსწრება შეიქცა! რა გორ მიეცით ამის ნება? ბოსტნი-გაკეთება კარგია, მაგრამ ბოსტანს ეზოში უნდა გაკეთდეს, ვარეთ ახლი გაზაფხულია... აბა, თვითონ თქვითა რას ჰგავს აქაურობა? ნუთუ არ გესმით, რომ სახლი ამის გამო ინგრევა, ბინაში სინესტე ჩნდება, იატაკი ლპება.

მამიდამ დაილულულა:

— მესმის, მაგრამ ვერაფერი გავაწყვე. ჩემი ყვავილებიც სულ დაიღუპა.

— კარგი! ახლა მაინც უნდა გაწმინდოთ აქაურობა. თუ ხვალ პირველი საათისთვის ოთახი არ იქნება წესიერად

დალაგებული, როგორც გნებავთ, ჯარიმა უნდა გადაიხადოთ... მოვალთ ხვალ და ვნახავთ, როგორ გაასულთ თავებთ ოთახებს.

სასანიტარო კომისია წავიდა.

აპოლონს, ნანიკოს და მათიკოს თითქოს ცივი წყალი გადაასხეს. აი შენი ბოსტანიც! აი შენი ექსკურსია! აი შენი უცხოელები! აი შენი მებოსტნე აპოლონ! მთელი ბოსტანი უნდა გადაყარონ! რა საშინელება!

განა შეიძლება ყველაფრის ეზოში გადარგვა? რასაკვირველია, არა: ბიკ-ბუქები ააოხრებენ. რა უნდა უყონ ბოსტანს? უცებ აპოლონი შებტა. ითხლიშა თავში ხელი და თქვა:

— სკოლას შევწირავ ჩემს ბოსტანს! ნანიკომ მაშინვე თქვა:

— მეც!

— მეც! — თქვა მათიკომ.

ბავშვებმა გააღეს ფანჯრები, რომ მზესა და ჰაერს ოთახებიდან სინესტე გაეჭრო.

მეორე დღეს აპოლონმა ისევ გაალო ფანჯარა, გაიქცა სკოლაში და უთხრა ბავშვებს:

— სასანიტარო კომისია მოვიდა და გვიბრძანა — მთელი ბოსტანი გადაყარეთო. მე სკოლას ვწირავ ჩემს ბოსტანს. პირველ საათამდე უნდა გადმოვიტანოთ, თორემ პირველზე სასანიტარო კომისია მოვა.

ბავშვები გამგვსთან გაიქცნენ.

— პეტრე ივანეს ძვე, შეიძლება პირველ საათამდე გადმოვიტანოთ სკოლაში აპოლონის ბოსტანი?

და უამბეს, როგორც იყო საქმე. გამგემ ნება დართო. მხოლოდ ერთი ვაკვეთილი მაინც ჩაატარა ბოლომდე. აპოლონი კი შინ გაიქცა მოსამზადებლად.

შევიარდა აბოლონი ოთახში და...
თვალთ დაუბნელდა.

ღია ფანჯარაში იღვა გაბურძეენი-
ლი თბა და კომბოსტოს სანსლოადა.
აბოლონი ეცა ფანჯარას, გზაში ხე-
ლი სტაცა სამელნეს და მელანი თბას
შეასხა, სამელნე კი ზურგში მიაცურა
ვაჭვეულ თბას.

გაიქცა თბა, მიიბრინა ქუჩის მეორე
მხარეს წითელ მესერთან და ძიძგილა-
ობა დაუწყო.

ეს სწორედ მეზობლის თბა იყო.
სითბოში სასეირნოდ გამოუშვეს და
აბოლონის ბოსტანში კი შევირა.

აბოლონი გამოვიარდა თავისი ოთახი-
დან.

— მამიდა, დედა... ხამ! ბოსტო...
ამა!

აბოლონს სული ეხუთებოდა,
მამიდას თავზარი დაეცა:

— ვაი თუ ქუნთრუშა დაემართაო!
— რა იყო, აბოლონიკო! რა ხამ?
რა ბოსტოა?

აბოლონს ცრემლები წასკდა.

— კო... კო... შბოსტო...
— თქვი რიგიანად, რა მოგივიდა?
აჲდ ზომ არა ხარ?

ნანიკომ და მათიკომაც ქვითინი
შორათეს.

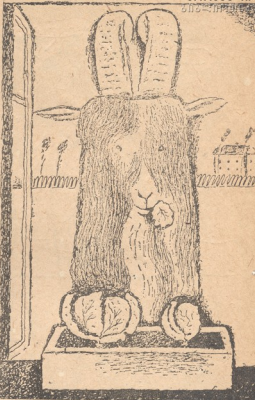
— აბოლონიკო, ახლავე თერმო-
მეტრს გაგიკეთებ.

და სწრაფად გაუკეთა თერმომეტრი.
აბოლონისათვის სულერთი იყო:
კომბოსტო დაიღუპა! მამიდამ ამო-
იღო თერმომეტრი და შეშინდა: ორ-
მოც გრადუსს აჩვენებდა.

— ვაიმე, აჲდ ხარ!

ვოგონები ისევ აქვითინდენ.

— იქნებ თქვენც აჲდ ხართ, — და
შამიდამ ახლა ნანიკოს გაუკეთა თერ-
მომეტრი.

ამოილო — თერმომეტრი ორმოც
უჩვენებს. მამიდას შიშის ოფლმა და-
უხარა შუბლზე.

— მათიკო, გენაცვალოს მამიდა,
შენც გაიკეთე!

ამოილო — ხედავს, ორმოცი გრა-
დუსია.

მამიდას თავზარი დაეცა.

— რაღა ექნა ახლა? — და თვითონაც
გაიკეთა თერმომეტრი.

ამოილო — თერმომეტრი ორმოც
გრადუსს აჩვენებს.

— ებიდემიაა! საოფლეა! — დაილ-
რიილა მამიდამ და გავარდა მეზობლის

— აი... აი... აი... ექიმო!
და უბიძგა მისკენ აპოლონს.

ექიმმა ჰკითხა:
— აბა, რა გტკივა?
— არაფერი.
კარებში ნანიკო და მათიკო გამო-
ჩნდნენ.

მამილამ წამოსწია გოგოებიც.
— აი... აი გოგონებიც, ექიმო!
მოწადეები ჩაჩუმდნენ: ვერ გაეგოთ,
რას დარბოდა ვადარეულივით მამილა,
რა უნდოდა ექიმს, როდესაც ყველანი
ჯანსაღად იყვნენ.

ექიმმა დაადგა ხელი მოსწრება შეი-
ლის ბავშვებს შუბლზე და წარმოთქვა:
— საოცარია, არაფერი არ შესმის.
გაუსინჯა მახა და მზრები აიჩნა.
— უცნარი ამბავია! თქვენ ამბობთ
ორმოცი გრადუსი აქეთო!

— ორმოცი! ორმოცი! ორმოცი!
— მომეცი თ თერმომეტრი.
მამილამ მიაწოდა.

ექიმმა შეატრიალ - შემოატრიალა
ხელში, დააკაუნა ხელისგულზე, და-
სუნთქა, უცებ გადაიხარხარა და თერ-
ომეტრი სანაგვე კასრში გადაისროლა.
— ხა-ხა-ხა! — იცინოდა ექიმი — თქვენი
მთერმომეტრი ყოველთვის ორმოც გრადუსს
გვიჩვენებს; ეს თერმომეტრი
არაფრად არ ვარგა, გაფუჭებულია.

— ვაშა! — დაიყვირეს აპოლონმა, ნა-
ნიკომ და მათიკომ.

— ვაშა! — დაიგრიალეს მოწადეებმა,
ექიმი იცინოდა:

— ხა-ხა-ხა! — მამილამაც მოინდომა
აცინება, მაგრამ არ გამოუვიდა.

აპოლონმა წაიყვანა ბავშვები თავის
ოთახში.

აღმოჩნდა, რომ თხამ მხოლოდ ორი
თავი კომპოსტო შექამა, ხუთი კი და-
ტოვა.

ბინაში. მეზობლის ბინაზე ექიმი ცხოვ
რობდა. სწორედ ამ დროს მოსწრება-
შვილებიანთა ბავშვების მთელი გრო-
ვა შემოლოვდა.

ბავშვებმა ყვირილი მორთეს;
— აპოლონ! პოლიკო! მოსწრება-
შვილო! აბა სადაა შენი ბოსტანი?
აპოლონი ატირებულნი, თმბაბურ-
გენილი გამოვარდა ბავშვებთან, თი-
თქოს უცემიათო.

კარი ისევ გაიღო. შემოვიდა ექიმი
და შემოჰყვა მამილა.

მამილა მივარდა აპოლონს.

ბავშვები ეცნენ ყუთებს, ქოთნებს, ქვაბებს და ჩილებს.

პეტრიკო კუნძაძემ კართოფილს სტაცა ხელი: მას სწორედ კართოფილი არ ამოუვიდა: მარო ნარხოვმა ოხრა-ხუში აიღო, ტასიკო პეტრიაშვილმა კი თაღვამი.

უკვე თორმეტი საათი იყო, პირველზე კი სასანიტარო კომისია უნდა მოსულიყო.

კომბოსტო, ოხრახუში, კამა სირბილით წაიღეს სკოლაში.

ორჯერ მიიბრინ-მოიბრინეს ბავშვებმა და პირველი საათისათვის ყველაფერი ისე ალაგეს, რომ ბოსტნის კვალიც კი აღარ ჩანდა.

ახლა მობრძანდნენ სასანიტარო კომისია!

მამიდას კი უხაროდა: ისევ ვავზრდი ყვავილებსო.

8.

სასწავლო წლის გათავების წინ ბავშვებმა სკოლაში ღზინი გამართეს.

მთელი მწვანილეულობა თავისი ბოსტნის იყო

ღვეძელს დართული ჰქონდა აპოლონის კომბოსტო.

ნანიკოს და შათიკოს თაღვამი შემწვარი გააკეთეს.

ღვეზელის ქამის ღროს პეტრე ივანის ძემ წინადადება მისცა ბავშვებს აპოლონი ჰაერში აესროლათ.

ბავშვები წამოცვივდნენ, სტაცეს ხელი აპოლონს და ჰაერში აისროლეს.

ბედნიერი აპოლონი ქანაობდა ბავშვების ხელებზე და სიხარულით არ იცოდა, რა ეჭა. ან როგორ არ გახარებოდა: ყველაფერი ხომ ამან, აპოლონმა, მოიფიქრა: კარტოფილი, კომბოსტო, თვისბოლოკი, გოგრა, ხომ მან, აპოლონმა, აჩუქა სკოლას თავისი ბოსტანი. აპოლონს რომ არ მოეფიქრებინა კარტოფილი, სკოლაშიაც არ ეჭებოდათ ბოსტანი.

თარგმ. 6.

ბანაკარ

შვანე ველზე გაიშალა
 შუობრი რაზმი ოქტომბრულთა,
 წინ მიიღტვის ბანაკისკენ
 გაბედულად ეველა ერთად.
 მათ დაღაღვა არ იციან,
 უარმაცობას სწობენ, გმობენ,
 აშხადებენ კედლის გასეთს,
 სწავლობენ და ვარჯიშობენ.
 სოფელს სსსე შეუცვალეს,
 მიურეებულ სამკითხველს,
 ჭა, გააბეს ანტენები,
 ამომრავდი, შრომის ჩქერო!
 თვით რადიოც ანმაურდა,
 ამცნობს ეველას ქვეყნის ამბებს,
 კონცერტს, გასეთს, ლექსთაწუობას
 და მსოფლიო შრომის დარტებს.
 და გლესობა ხარობს ასე,
 რომ უეურებს შრომის ჩქერებს,
 მშენებლობის უძვროს რიგებს
 აბა ვინდა შეახერებს!
 საბანაკოდ იბრძვის ეველა,
 ვარჯიშობა, დასვენება...
 და კუნთებიც მთელ ტყეწიკას
 გაბედულად ეუფლება.

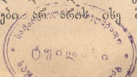

არაბი კასანი

უდაბნოში

არაბები ადგილმაცვალად ხალსია. ისინი სშირად გადადიან ერთი ადგილიდან მეორე ადგილას. რა ქნან, სასრდოს და წებალს ეძებენ. მხელია, მხელი ასეთი წანწალი. ვიდრე თაზისი გამოჩნდებოდეს, ბევრი შიმშილ-წუწურული უნდა გამოიარონ. სშირად ქვიშისა და ქარისაგან თვალები უწულულდებათ და კანი ემაშრებათ.

უდაბნოში მსოფოდ დილი და საღამოთი შეიძლება მოგზაობა: ამ დროს მზის სხივები არაღრრს, ისე მწვავე. დღისით

არაბები აღაზრებულნი და კარგებში ისვენებენ. კარავი არაბების
სახლია. საჭიროების მისდევით, ამ კარავებს როცა უნდათ გაშლი-
ან, როცა უნდათ დატოვებენ; ძლიერ იოლი განსამართია: ხაარკო-
ბენ ქვიშაში ჯიხებს, ზედ ქსოვილებს გადააფარებენ, და სახლიც
შსად არის! გაშლიან საღიხას, გადააფარებენ აქლუშის ტყავისაგან
მოქსოვილ სუფრას, ზედ დააწოებენ დოქებს, ჯაძებს, მოიკვცავენ
და შეუქცევიან საჭმელს.

როცა გამკსაფრების ვადა მოუვათ, სელად აიერებიან: დატოვ-
დავენ თავიანთ სახლებს, ატკრეფენ ბარგიბარხანას, ატკიდებენ
აქლემებს და ისევ გზას გაუდგებიან. ბაღლებს აქლემებზე შესვაძენ,
უფროსები კი ფეხით მისდევენ გვერდით.

შ ა ს ა ნ ა ს ო ჯ ა ნ ი .

ჭასანას ძამას არც ისეთი ცოტა სასწრუნავი აქვს. მან თავის
დროსე უნდა დაიჭიროს თადარიგი, რომ ოჯახს წყალი და საჭმელი
არ მოაკლდეს.

ჭასანას ძამა თავის უფროს ვაჟთან ერთად მწვესავს აქლემების
ჯოგს და ახალ-ახალ სამოვრებს ექებს.

ჭასანას დედა კი მთელი დღე ციბრუტით ტრიალებს: კრეჭს
აქლემებს და მათი ბეწვისაგან ნაირ-ნაირ ქსოვილს ამსადებს. ოჯახს
კერძს უხარძავს, უელის პატარა ბავშვებს... ჭასანა და მისი
დაიც ოჯახის სამუშაოს ინაწილებენ. ჭასანა ძამას ესმარება. გოგონა—
დედას.

ჰასანას ჰასანის ძმა კი ჯერჯერობით არაფერს არ ჰკეთებდა
აი, ასე ცხოვრობს ჩვენი ჰატარა არაბის ოჯახი.

არაბეთის ქალაქი.

უდაბნოს განაპირას, ზღვის მასლობლად, არაბეთის ერთ-ერთი ქალაქია გაშენებული. ბევრი კარგი სასლია წამოჭიმული, ბევრი წყალი და მცენარეულობაა. ეს დიდრონი სახლები — ბანებიანი და გუმბათებიანი — აკეობლია მდიდრების სასამებლად მუშა-არაბებისაგან. მთელი ქალაქის ჭებიც სწორედ ამ მდამით მცხოვრებლებისაგან

არის გათხრილი. ქალაქში ბევრი ბაღ-ბოსტანია, რომლის მოყვანაში მუშებს უამრავი ოფლი აქვთ ჩადგრილი.

მდიდარ არაბ ვაჭრებს საკუთარი ქარავსლები აქვთ. — აქ იეიდება ნაირფერი საქონელი.

ჰატარა ჰასანა მხოლოდ ერთსჯელ იყო ამ ქალაქში თავის მამასთან ერთად.

მას მდიერ მოეწონა უსანმაზარი სახლები, დუქნები, თვალმიშინდევლი საქონელი.

მაგრამ ჰასანას ძმა ღარიბი არაბია. მას სად შეუძლია ძვირფასი ნივთების შეძენა. მან აქ აქლემი გაყიდა და აღებული ფულით მცირეოდენ სოფლის ეიღვას თუ მოასერსებს ოჯახისათვის: დედა ჰატარა ჰასანას ღაფაშებს გამოუცხობს.

მხოლოდ ერთსვე იყო ჰასანა ამ დიდ ქალაქში, და მის შეს-
სიერებაში ღრმად აღიბეჭდა უოველივე.

ჰასანა სედაუდა, როგორ ფეხმორთხმულნი ისხდენ მდიდარი
ვაჭრები თავიანთი დუქნების წინ და რაღაც უცნაურ ჩიბუსებს
აბოლებდენ.

გზადგესა ჰასანა სედაუდა ღარიბი არაბები როგორ ამუშავებდენ
მთელი დღის განმავლობაში ოთხად მოკაკულნი მდიდრების მიწებს,
როგორ შუქსავდენ ბატონების საქონელს და როგორ უვლიდენ
ცხენებს.

არა ერთსვე გაუგონია ჰასანას თავისი მამისაგან, რომ ამ
ქვეყნის ბატონ-პატრონები უმთავრესად ინგლისელები არიან. ისინი
მოვიდნენ არაბეთში და თან აზარებელი ჯარი მოიყვანეს. ინგლი-
სელებმა ციხეში ჩასვეს ჰასანას ბიძა რაშიდი, მხოლოდ იმიტომ,
რომ იგი შემოიკრებდა ხოლმე თავის გარშემო ღარიბ-ღატაკ-გლე-
ხობას და უაშბობდა, მდიდრები მდაბიო მოსახლეობას როგორ
სტანჯავენ და ავიწროებენ....

რაშიდი ასწავლიდა კლესებს, თუ როგორ უნდა მოიმორონ
ინგლისელების უღელი და მდიდრების ბატონობა.

ჰასანას არასოდეს არ უნახავს თავისი ბიძა.

როცა იგი ისმენდა მამისაგან მოყოლილ ამბებს, გულში ერთი
სურვილი ებადებოდა:

— აი, გავიზრდები, წავალ იმ დიდ ლამაზ ქალაქში და ჩემს ბიძას
გაუბთავისუფლებო! თან წაიყვანდა დედას, მამას, და-ძმებს და
ოიო აქლემსაც. ვეკლანი ერთად იქნებიან, ერთად იმუშავებენ და
აღარ დასჭირდებთ სეტყლი და ლუკმა ზურის ტეხსა. მაშ, მაშ
ვეკლანი ერთად იცხოვრებენ. რაშიდიც მათთან იქნება, ჰასანა ვეკლა-
ფერში მიჭებავს თავის ბიძას, დაემარება, რომ ინგლისელებს
სამბკიერო ვადაუსხადოს, საჯვარელი ბიძის ტუფუობინათვის. ასიც
იქნება! მაშ რად ჩაიგდეს ინგლისელებმა არაბეთი სეღში და რად
სწოვენ სისხლს ღარიბ ხალხს? დიას, ბიძა რაშიდი ძვასწავლის,
თუ როგორ უნდა იცხოვროს და იბრძოლოს!

ას, ნეტავი ერთი ჩქარა გაიზრდებოდეს!

სიზმრად და სხარად

გონა-326

— ხან-სოუ, მამა დაბრუნდა, —
დედამ ბიჭიკოს ასარა.

ფესზე წამოხტა და მამას
უელს მოესვია ჰატარა.

— მამი, სადა ხარ აქამდე?
თოფი ძირს დადვა მამამა...

სუკუნა-აღფერსში ორივეს
ლოყა ცრემლებმა დანამა.

— არ უიცი, შვილო, რა გითხრა,
სსოვნა ძღვლატობს იმდენად,

რომ გამოვლილი დღეები
თვალწინ შემლება ბინდებად.

ვიბრძოდით, ბრძოლა მოვიგეთ,
გამართლდა ჩვენი ზსრები,

და ქვეყნის შტეიცე დარაჯად
დგანან წითელი რაზმები.

— შერე, მამილო, შშიერები
კვლავ შევლევებურად ვიქნებით?

— არა, შვილიკო, იცოდე:
ასალი ხანა იქმნება,

ასალ ქვეყნას ვნატრონობთ:

ცხოვრება გარდაიქმნება.
ჩან-სოუმ თავი დასარა,
მაძამ გაძალა ბარგი და
გასწრებული ოჯახი
გარს შემოუსსდა ძეგიდან.

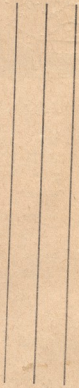
უკმბარა გასკდა ჰაერში,
გრივალმა შიანთქა ბნელში და
სასურაეს აღი მოედო,
კუნესა შიანსმა ქუეშიდან...

— დედა! მიშუელე, სადა ხარ? —
კუნესით მიძართა ჰატარამ.

გამოკლვიძა, წამოდგა
და შიანტერდა ფანჯარას.
აღარც ძამა ჩანს, არც დედა,
ორივ რაღაცამ ჩეულანა...

— ჯადოქართი ტიხლი
და ის მდარჯომს აქ აღბათ, —
თქვა ეს და ცხარე ცრემლებმა
ჩან-სოუს ლოვა დაფარა,
და გულსაკლავად ატირდა
მოტუეებული ჰატარა...

ძამა ბრძოლებში მოუკლეს
წითელრაშმელთა რიგებში,
დედა კი — საძი დღე არის
შებორკილი წის ციხეში.
ერთი კვირაა შიშვილოს
საწეალი ბავში სასლშია...
ქალაქში ცუცხლი მძვინუარებს,
აღის მოედო არშია.

გიორგი ივანაშვილი.

საბჭოთა მეურნეობის მელოე

ზტომა იცის სწრაფი,
თვალი აქვს წითელი,
ბეწვი — მეტად თბილი.
აბა გამოიციან:
რის ბეწვისგან არის
შენთვის შეკერილი
ქუდი, ფუფაიკა,
ნაზი ხელთათმანი?

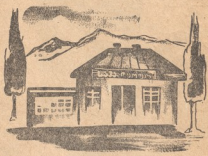
„საბჭოთა მეურნეობის
მელოე“

პეტროვკის, ვორონცოვკის
და კლინცოვკის სკოლების კედ-
ლის გაზეთი.

განცხადება

პეტროვკის მეურნეობა მუქთად
ურიგებს მოწაფეებს ჯიშთან
კურდღლებს.

ბავშვებო, ჩვენს ქვეყანას ესა-
კიროება მრავალი მილიონი

კურდღელი! აიყვანეთ ჯიშთან
კურდღლები!

საბჭოთა კავშირში თითოეუ-
ლი მოწაფე ინიციატორია კურ-
დღლების მოშენების საქმეში.

„საბჭოთა მეურნეობის
მელოე“, № 2:

ვორონცოველებმა აიყვანეს
ჯიშთან დიდყურა კურდღლები.
გაუფრთხილდით კურდღლებს
და ბაჭიებს, გააუმჯობესეთ
ჯიში!

საბჭოთა მეურნეობის ბრძანება
ბავშვებო, მოუწყეთ კურდღ-
ლებს თბილი, მშრალი, ნათელი
ბინები.

ერთი თვის შემდეგ თითო-
ეული კურდღელი ნახალ ბაჭიას
მოგვცემს. მონაშენი საზიარო
იქნება: სამი — თქვენ, სამი — ჩვენ.

„საბჭოთა მეურნეობის
მელოე“, № 3.

კლინცოვკის სკოლას შეხვდა
წითელთვალა და დიდყურა
კურდღლები.

საბჭოთა მეურნეობის ბრძანება.

აქამე ორჯერ დღეში, მთა-
რიდე გადამდებ სენს, ორპირ
ქარს, ბორბოტ ნადირს, თორემ
მონაშენი დაილუპება.

„საბჭოთა მეურნეობის
მედოლე“, № 5.
განცხადება.

პეტროვკის კოლმეურნეობას-
თან გაიხსნა კურდღლების სა-
ავადმყოფო, მიღება ყოველდღე
9 საათიდან 3 საათამდე. რაიონის
სკოლების ყველა საკურდღლის
დათვალიერება

ქრონიკა.

კურდღლის მომშენებლებმა,
პეტროვკის ბრიგადამ, აღმოაჩი-
ნა, რომ კლინცოვკის საკურდღ-
ლეში კურდღლებს სურდო გაუ-
ჩნდათ და რამდენიმე ბაჭია კიდევ

„საბჭოთა მეურნეობის
მედოლე“, № 4.
ქრონიკა.

დღეს დილით კლინცოვკის
სკოლაში ბელიანკას ჯიშის
კურდღელს ეყოლა სულ ტოტვე-
ლი, თვალდახუჭული ბაჭები.
როგორც დედაკურდღელი, ისე
ბაჭიებიც კარგად არიან.

ამხანაგური საღამო კლინცოვ-
კელებს — კურდღლის მომშენებ-
ლებს.

კურდღლის მომშენებელი ვორონცოვკის ბრი-
გადა.

მოკვდა. რატომ? სანიტარულმა
კომისიამ გამოარკვია, რომ კურ-
დღეობის სადგომებში სიბინ-
ძურე და ორპირი ქარია. ბავ-
შვებო! კურდღლის მოშენებ-
ლები აღშფოთებულნი არიან.
ვანა შეიძლება ძვირფასი ჯიში-
ანი კურდღლების ასე დაუღე-
ვარი მოვლა“.

„საბჭოთა მეურნეობის
მედოლე“, № 6.

ყველას, ყველას, ყველას.
კლინცოვკის სკოლაში კურდ-
ღეობი სურდოსგან იხრცებიან.
ბავშვებო, უშველეთ ბაჭიებს!
შავ დათაზე გააკარით ბინძურე
ბი, ზარმაცები.
ბავშვებო, საკვები გააშვრეთ,
ბინები სულეებით გარეცხეთ!
მოვსპოთ გარღვევა!
ბავშვებო, უნდა დაეიხსნათ ბა-
ჭიები დაღუპვისაგან.

„საბჭოთა მეურნეობის
მედოლე“, № 7.
განცხადება.

პირველ მაისს ეწყობა ჩვენი
ქვეყნის სხვადასხვა ჯიშის კურ-

დღეობის გამოფენას. მეს-
დრები — ბუმბერაზები, შამპანი,
შენშილა, რექსა, გავანა. ჯიშისანი
დედაკურდღეობი და ბაჭიები,
სკოლის საკურდღლეობში გაზრ-
დილნი.

კურდღლის საუკეთესო
მომვლელს — ჯილდო.

კლინცოვკის სკოლაში საუ-
კეთესო კურდღეობია. წითელ-
თვალა, ყურები — იალქნებივით.
თითოეული დედალი კურდღე-
ლი 6 ბაჭიას იძლევა.

ბინები მშრალი და სუფთაა.
კლინცოვკის სკოლამ საუკე-
თესო კურდღლების მოშენე-
ბისათვის პირველი ჯილდო
მიიღო.

მრავალი მილიონი
გვეჭირდება კურდღელი.
გვშველიან ბავშვების
რაზმები დამკვრელი!

ნ. პავლოვიჩი.

უზრთხილდით ელექტროდენს

1. არ შეიძლება ერთსა და იმავე დროს მოჰკიდო ერთი ხელი
ელექტროლამფას და მეორე კი წყალსადენს ან ცენტრალური თბობის
გამოყვანილობას: ეს კარგ ჩამიწებას იძლევა, შეიძლება დიდი ძალის
ელექტროდენმა დაუაროს ადამიანს ტანში და მოკლას.
2. არ შეიძლება ხელი ახლოთ შტეპსელის ბუდეებს და უჩხი-
კინოთ რაიმე ლითონის ნივთები: შტეპსელის ბუდეები მუდამ ელექ-
ტროდენის გავლენას განიცდის; როდესაც ბუდეებს ლითონის ნივთით
ვაერთებთ, ელექტროჯაქვის მოკლე შერთვა ხდება, და ეს დამცავს
გადაწვავს.
3. არ შეიძლება ქინძისთავეების ჩარქობა ზონარში, როდესაც
ელექტროსადენს აერთებთ ახლო მანძილზე, — ეს საშიშია.
4. არ შეიძლება ელექტროდენის დრო, — დანით ან მაკრატლით
გამტარის გადაჭრა.
5. არ შეიძლება ელექტროდენის მაღალი დამბვის მავთულების
ანძახე ასვლა: მან შეიძლება მოკლას ადამიანი.

აბა თინა, მართ, გოგი,
ვიუჩხლოთ, ვიძმაცლოთ,
აბრეშუმის ჭია ვუკებოთ,
სოცმეჯიბრძი გავიძარჯოთ.
ჰა, სომ სედავ, ნინას რგოლი
დაესმარა კოლექტივებს
და შორეულ მანძილიდან
ჭიის საკვებს აზიდვინებს.
შენ, ჰე, გოგი, რას უუერებ,
მოიტანე ხელტის წნელი,
შენ კი ქსოვა გაახადე
უჩაღადვე, გოგო ნელი!
ხვენთვის წუთი მვირფანია,

სუ გაჯაცდენთ უქმად წუთებს,
მეჯესიოთ დასაკრეფად
ჭიის საკვებს — თუთის ფურცლებს.
აბრეშუმი — წმინდა ოქრო —
გაჯაფრცვლოთ უუელგან, უუელგან,
იუჩაღეთ, ზატარებო,
მრომა სრდიდეს უუელა თქვენგანს.
და მამ, გოგი, დაფაცურდი,
მოიტანე ხელტის წნელი,
შენ კი ქსოვა გაახადე,
ოქტომბრულა გოგო ნელი!
თორემ, სედავ, ეს ჭიები
ხვენ შეკვეურებს მომუღლეებად,
განსოვთ, ალბათ, მათი მოვლა
ხვენ ავიღეთ დაუღლებად.

8. ებრალიძე.

~~საქართველოს~~ მამაკითი
სტუდიის
აფხაზების ქუჩა
საქ. "ქუჩისათვის მოქმედ
შეიქმნა" ხედავს.
ფილმისათვის გეგმავს
ნუ დაქრება და დაიბრუნ
მისთვის - ამ ტრეკის
ფილმისათვის მე. მო. ვ. დ.

„ოქტომბრის“ რედაქცი-
ისათვის. წერილი რედაქციამ მიიღო
წერილი. მასალაები გამოვსავენო, თუ
შესაფერო იქნება, დავერედავო.

ი ნ ს ც მ ნ ი რ ო ბ ა .

I ბავში.	მაძებო, დედებო,
ვილოცავთ, ვილოცავთ
პირველი მაისის
ბრწყინვალე დღეს!	IV ბავში.	მაგრამ გაძრუვება
მუშების იქნება,
მოსწავლენ, მოსწავლენ
საზოგადოებრივ!
II ბავში.	თვალეები გვიღებენ,
ქუჩებში რომ ვსედავთ
წითელი დროშების
დარბაზულ ტყეს!	ყველანი.	ჩვენში შეიძინა,
მტერი საზოგადოებრივ
ჩვენ მოვსწავთ,
ჩვენ მოვსწავთ,
ვაქციეთ მტერად!
მსოფლიო მუშების
დასახმარებლად
იუზით, იუზით,
იუზით მზად!
III ბავში.	იქ ვი, უცხოეთში,
პოლიციელები
ავტოთი დაქრებენ,
აღენენ მტერს,		

ამ დროს ბავშვები სალამისათვის ხელს აწვივენ

შ. თ - ლი.

